

השוחרט פרק שני חולין

לה.

עין משפט נר מצוה

צה א מיי פ"ג מהל
שאר אבות הטומאה
הלכה א:
צו ב מיי שם הל"ב:
צו ג מיי שם פ"ג הל"א
ופיי מהלכות מעמאי
משכב ומושב הלכה א:
צה ד מיי פ"ג מהל
שאר אבות הטומאה
הלכה א:
צו ה מיי שם ופ"ג שם
הלכה ד:

שיטה מקובצת

א דאמרין בפ' בתרא
דיומא אל תטמאו בהם:
ואי מדר' יונתן וכו':
הוא דמייחנן לה והיא
גופה: [ז] וקס"ד דכ"ש
חולין: [ח] והא דאמרין בפ'
ב"ש גבי והבשר לרבות:
נ"ל דהאי מקשה סבר
דטעמא דהאובל שלישי
הוי שני משום דכיון:

רבינו גרשום

אסור לאכול ומותר ליגע.
כלומר אסור לאכול תרומה
ומותר ליגע: אלא קודש
מקודש בלבד. כלומר אם
אכל שלישי של קדש
משום מדרס לפרושים.
כלומר טעמא לחכמים
בבגדים שהן מושב חוב:

דליכא כוים צנדי אכילת פרס. דחיוז אוכל תרומה צנומאת הגוף
לא הוי אלא צנדי ואין שום אכילה כשיעור מנטרפת צין כוים דכל
איסורין וצין ככותבת ליה"כ אם שהה מתחלת אכילת השיעור ועד
סופה יותר מכדי אכילת פרס שכן נמנה תורה שיעור לשהיית אכילה
צנדי המנוגע שהקפידה תורה בצוהה
צו שיעור אכילה לטמא צנדים ואותה
אכילה נשתערה צנדי ככר של עירוב
והיא ד' צינים וצנוז הדמעה תכלי
תרומה מועטין וכי אכיל מן המקפה
פרס לא אכל מן התכלין כוים עד
דאכל מן המקפה טפי מאכילת פרס
וצנדי לא מנטרף כוים ואין כאן
אכילת תרומה צנומאה אכל ראשון
ושני אין נאכל צנוז הדמעה דאפילו
צחולין מהני שני (א) ועוד דשני פסיל
ליה לתרומה דפתיכא ציה מן שמעת.
וקשיא לי מ"מ היכי ספינן ליה מידי
דפסיל לגופיה לתרומה והא מוזהר
הוא מלפסול את גופו דלמרינן אצפ"ח
דיומא (דף פ:) אל טעמא צוהם
ונטמתם (כס) מכאן לטומאת גוייה
דלורייתא ואפילו למ"ד דרצנן איסורא
מיהא איכא ועוד ליטנא דהש"ס
דפרין [גד:] ספינן ליה מידי דפסיל ליה
לגופיה משמע דלאו מתכלי תרומה
פריך אלא מדספינן ליה שלישי של
חולין. ונ"ל דצחולין גרידא קאי רישא
דמתינתין הראשון שצחולין כו'
והשלישי נאכל אפילו הוא נזיד הדמעה
ונגע צנדי לטומאה וה"ל נזיד שלישי
מותר לאוכלו והא הכא כיון דנזיד הדמעה הוא י' על כרחיך
שנעשה על טהרת תרומה צני למיכליה וה"ל חולין שנעשין
על טהרת תרומה ואי אמרת שלישי דידהו פסיל גופא לתרומה
ספינן ליה להאי כהן מידי דפסיל לגופיה ואמי למיכל תרומה
אצתריה. הגה לנזיד הדמעה דליכא כוים צנדי אכילת פרס הלך
לאו חולין שנעשו על טהרת תרומה הוא דלמאי קרית ליה צטהרת
תרומה משום צחולין דפתיכי ציה הנהו לית ציה כוים תרומה צנדי
אכילת פרס דמקפה הלך לא צני למיכליהו צטהרת תרומה והו
להו חולין גרידי: אסור לאכול. צתומה: ומותר ליגע. והיינו נמי
כדעולא [גד:] אלא דעולא איירי בשלישי דחולין שנעשו על טהרת תרומה
רבי יוחנן (א) איירי בשלישי דתרומה עזמיה: ה"מ. דלמרינן נפסל
מלאכול דשמע אכל מותר ליגע היכא דשלישי שאכל הוה חולין אכל
תרומה לא ואי מדריצו כו': אלא קדש מקודש. אכ"כ היה
שלישי של קדש מקודש דהאי שלישי (ב) עבדי רביעי דקדש מעלה היה
דרצנן דהא גבי מעלות דחומר צקתי לה (תמינה דף כג:) צנה
מעלות אחרונות דלמרינן התם (שם כא:) לית להו דררא דטומאה
מדלורייתא וכי תקינו רצנן בשלישי דקדש מקודש הוא דתקון. ואע"ג
דמתינתין לה צק"ו ממוסר כיוסריס לאו ק"ו דלורייתא הוא דהא
משלישי דתרומה הוא דמתינתין א והיא גופה לאו כתיבא צנהדי
ואסמכתא בעלמא הוא תדע דהא גבי מעלות תנייה וק"ו דכוותיה
אמרין צמסכת סוטה צפרק כשם (דף כט:) דלמרינן ק"ו מאוכל
הבא צממת טבול יוס דעבדי רביעי צקדש והוא גופיה לאו מכתב
כתיב ולא צק"ו אמי: קדש מקודש. קדש גמור שקדש גופו כגון צשר
קרצן וחלות התודה שנשחט הזבח עליהם ומנחות שקדשו בכלי אכל
שלישי של קדש המקודש צקדושת פה לא והכי מפרש צברייתא
דמסכת טהרות צפ"ק [ה"ד] וכיון דלא עבדי רביעי לא פסיל לגבירא וקס"ד
צוכ"ש חולין שנעשו על טהרת תרומה: והא לאו קדש מקודש הוא.
וקפסיל ליה לגבירא ואפילו שני נמי עבדי ליה: טומאה היא אכל
קדש. ושלישי דידה מספקין ליה צנדי לגבי קדש ומוס"ה פסיל
לגבירא: מדרס לפרושים. ליה הן אכל פרושין צמדרס הזב דטעמא
אדם והני נמי מטמו להו מדרצנן: פרושין. אוכלי חולין צטהרת:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דליכא כוים
וכי דלפי צחולין מהני
שני. ר"צ פ"י כשנעשו על
טהרת תרומה: (ב) ד"ה
אלא וכו' דעבדי: (ג) תוס'
ד"ה האוכל וכו' אכל אוכל
שלישי: (ד) ד"ה אין לך וכו'
לך חזן דפסיק צפסחוס
ואפי' רבי חייא צר אלא
אמר ד' יוחזק דפליג:

הגהות מהר"ב

[א] ה"ה האוכל וכו'.
דהאובל חומר ממגע
הוא. ר"צ עין מהש"ס
מהדורה צמרא שיש
האמת ודלא צממו מהר"ם
שם: [ב] בא"ד הייט אף
לחולין שנעשו על טהרת
הקדש. ר"צ עין מהש"ס
מהדורה צמרא והוא שם
שלא צמקומו:

מוסר רש"י

האובל שלישי של
תרומה עצמה. וי"ש
שלישי של חולין שנעשו
על טהרת תרומה. אסור
לאכול ומותר ליגע.
צתומה, דלעו נעשה גופו
אכל שלישי כמו המאכל
שאכל ואסור לאכול תרומה
אכל מותר ליגע צתומה
(צ). מדרס. אכ הטומאה
לטמא אדם וכלים צמדרס
הזב צשטמא אדם וכלים
צמכמי (ויקרא טו) ואש
אשר יגע צמשכו יכנס
בגדיה לפרושיך. לאווי
חולין צטהרת (ויגיה יח)
כלומר כשם צמדרס טעמא
אדם וצנדי כן צנדי שם
האין מדרס לפרושים (נד)
ג. לאובלי תרומה.
הניס, וכל אלו מעלות
מדרי צפורים שאמרו
שאין שמרת טעמן על
אלו חשבה שמיה אכל
אלו ומותר שהן אלו אכל
אלו כאלו לא שמרה, גורו
צנן צנדיהן שמה ישבה
צנן אשמו מה והיי הן
מדרס הגדה (ויגיה שס).

אבל תרומה בניגיה נמי אסור. אע"ג דאין עושה רביעי ה"א
דאסור ליגע דגורין שלא יבא לאכול: **האובל שלישי**
של חולין שנעשו על טהרת הקדש טהור לאבול בקדש. כמו שאינו
עושה רביעי והא דנקט אוכל ולא נקט מגע שאינו עושה רביעי
אם נגע צקדש צתומא נקט א דהאובל
חומר ממגע דהא אוכל את שלישי
הוי שני לקדש וא"ת לענין מאי הוי
שלישי כיון דאוכלו הוי טהור אפילו
לאכול צקדש וגם אם נגע צקדש אינו
עושה רביעי ונראה דנ"מ לני הא
[דמנין] (דמניא) צפרק קמא דטהרות
השרץ מטמא ששה ופוסל אחד
צקדש צזמא קדש אמרו צקדש מקודש
כמו חלות תודה ורקיקי נזיר שנשחט
עליהן הזבח והמנחות שקדשו בכלי
אכל חלות תודה ורקיקי נזיר שלא
נשחט עליהם הזבח ומנחות שלא
קדשו בכלי אינן לא קדש ולא צחולין
אלא הרי הן צתומה והשרץ מטמא
צהן שנים ופוסל אחד והשחט לענין
זה יש צהן שלישי דשוב אין שומטין
עליהם הזבח ואין מקדשין המנחות
צכלי דמו לא חזו לקדושת הגוף וא"ת
רבי יצחק כמאן לא כר"א ולא כרבי
יהושע דלרצה צר צר חנה לרבי
יהושע אין צהן שלישי כלל ולעולא
הא דקאמר רבי יהושע שלישי שני
לקדש אהיינו אף לחולין שנעשו על
טהרת הקדש של כר"א הא אמר
שלישי שלישי ונ"ל דקסבר רבי

דליכא כוים בכדי אכילת פרס (א) ר' יונתן
אמר רבי האובל שלישי של תרומה עצמה
אסור לאכול ומותר ליגע ואיצטריך דעולא
ואיצטריך דרבי יונתן דאי מדעולא הוה
אמינא הני מילי בחולין שנעשו על טהרת
תרומה אבל תרומה בניגיה נמי אסור
איצטריך דרבי יונתן ואי מדרבי יונתן הוה
אמינא הני מילי תרומה אבל חולין באכילה
נמי שרי צריכי יתיב רב יצחק בר שמואל בר
מרתא קמיה דר"ג ויתיב וקאמר האובל
שלישי של חולין שנעשו על טהרת הקדש
טהור לאבול בקדש שאין לך דבר שעושה
רביעי בקדש אלא קדש מקודש בלבד
מתיב רמי בר חמא שלישי שני לקדש ואין
שני לתרומה בחולין שנעשו על טהרת
תרומה אמאי הא לאו קדש מקודש הוא א"ל
הנח לתרומה שטהרתה טומאה היא אצל
הקדש ומנא תימרא (ב) דתנן בגדי עם הארץ
מדרס לפרושים בגדי פרושין מדרס לאוכלי
תרומה בגדי אוכלי תרומה מדרס לקדש
אמר רבא מדרסות קאמרת שאני מדרסות
שמא

יצחק דר"א ורבי יהושע לא איירו אלא שלישי של חולין שנעשו
על טהרת תרומה שטהרתה טומאה היא אכל הקדש אכל
(א) אוכלין שלישי של חולין שנעשו על טהרת הקדש טהור
לאכול צקדש וא"ת תקשה מתינתין דטהרות לרבי יצחק דקמי
שלישי צתתומה פוסל ופירשתי לעיל דליירי צנעשה על טהרת הקדש
ו"ל דמסקינן תנאי היא:

אין לך דבר בו אלא קדש מקודש בלבד. מה שפירש
צקונטרס דרביעי צקדש מעלה דרצנן היא מוקדמי לה
צה' מעלות אחרונות צחומר צקדש דלמך התם דלית להו דררא
דטומאה דלורייתא אין נראה דהא חשיב נמי צה' מעלות אחרונות
כלי מנטרף מה צצמכו לקדש וצירוף הוי דלורייתא לרבי (א) יונתן
דפסיק דפסחים (דף ע"ג.) ואפילו רבי חייא צר אלא דפליג עליה
התם ואמר צירוף דרצנן הוא הא איהו מוקי לה כר"ע ור"ע ס"ל שלישי
צחולין דלורייתא א"כ רביעי צקדש נמי דלורייתא דקרי כאן והצבר
אשר יגע צכל טעמא לא יאכל (א) והא דקרי רביעי צקדש אכל כל
שמה (דף קד.) מעלה בעלמא לאו משום דהוי מדרביעי דהא צצקדש
אוכל צקדשים קרי ליה נמי התם (א) מעלה אע"ג דהוי דלורייתא כדדרשינן
צהערל (יבמות ע"ד) וקאמר נמי התם דוהצבר לרבות עמים ולצונה הוי
מעלה ולקמן (דף נ"ג.) מוכיח מנייה דחיצת הקדש דמכשרת דלורייתא
והא דלמך צב"א (א) (כל הפסולים) (ומהם דף קד.) גבי והצבר לרבות
עמים ולצונה לפסולא בעלמא לאו פסולא בעלמא דרצנן אלא למימר
דלאו למלקות דלא יאכל מרבה ליה אלא ליפסל מהקרבן קאמר
דמקבל טומאה ועולם פסולה דלורייתא והא דלמך צפרק חומר
צקדש (תמינה דף כא:) דה' אחרונות לית להו דררא דטומאה דלורייתא
ר"ח ל"ג דלורייתא ואפילו גרסינן דלורייתא ה"פ דכה"ג צחולין ליכא
דררא דטומאה דלורייתא דרחוק הוא מטומאה ומה שמדקדק צקונט'
צפסחים דלא משכח רביעי צקדש למ"ד טומאה שחקה לטמא אחרים
לאו דלורייתא ואין אוכל מטמא אוכל דהיאך יכול לצא לירי רביעי
שרץ כלי וכלי אוכל ואוכל משקה הרי אין כאן אלא שלשה ואין זה
קושיא דמשכת ליה שפיר ע"י עמים ולצונה ואע"ג דר"ל מיצעי ליה
לקמן אי מהני חיצת הקדש למימני ציה ראשון ושני ההוא אמורא
דלמך צפסחים דאין אוכל מטמא אוכל סבר דמוזין צו ראשון ושני
ור"ל סבר דאוכל מטמא אוכל: **בחולין שנעשו על טהרת תרומה ואמאי**
הא לאו קדש מקודש הוא. נ"ל דהאי מקשה סבר דטעמא ה הוא דהאובל
שלישי שני הוי משום דכיון דלאו מזהר לטומאה וליגע צנדי איכא
לפסוקי נמי דלמא נגע צראשון וסבר כעולא דנעשו על טהרת הקדש נמי
שלישי שני מהאי טעמא ולית ליה דטהרתה של תרומה טומאה היא אכל
קדש אלא שמירת תרומה חשיבא לשמירה אכל קדש ורבי יצחק משני דוקא
צשלישי הנעשה על טהרת תרומה הוי אוכלו שני דטהרתה על טהרת הקדש הוי אוכלו
טהור לאכול צקדש כמו שאינו עושה רביעי ולדידה תרומה טהורה נמי מטמאה קדש
ולהכי קאמר מנא תימרא דממאי דשלישי שני אין להוכיח לפי סברת
המקשה ומייתי
מבגדי אוכלי תרומה מדרס לאוכלי קדש ואין נראה לו לחקן צין מדרסות
פירי ורבה משני דיש לחקן ולא חיישינן צפירי שמה נגע מדרסן נ"ל:
שמה

שמה